

Position Paper Farmaceutische Industrie September 2017

Medicijnen zijn voor mensen, niet voor bedrijfswinsten

Patiënten hebben geen invloed op de manier waarop de prijzen van medicijnen tot stand komen, maar zijn wel de dupe. Niemand kan en mag van patiënten verlangen dat zij, vanwege de maatschappelijke kosten, afzien van een medicijn waarvan de werking is aangetoond. Een medicijn, waarvan zij afhankelijk zijn en dat vaak hun enige levenslijn is.

Patiëntenfederatie Nederland ziet 4 manieren om de prijzen van medicijnen te verlagen. **Daarbij moet voorop staan dat patiënten tijdig over innovatieve, werkzame en voor hen passende medicijnen moeten kunnen beschikken.**

Innovatieve medicijnen worden onbereikbaar voor patiënten

Medicijnen zijn te duur en de winsten van de farmaceutische industrie zijn maatschappelijk onaanvaardbaar hoog. Bedrijven zeggen dat ze deze marges nodig hebben om innovatieve medicijnen te kunnen ontwikkelen. Maar door de onaanvaardbaar hoge prijzen dreigt de innovatie voor de patiënt onbereikbaar te worden. Procedures voor toelating tot het verzekerd pakket van nieuwe, innovatieve medicijnen verlopen steeds moeizamer. Er gaat steeds meer tijd zitten tussen het moment dat medicijnen op de markt worden toegelaten en het moment van vergoeding. Ondertussen wachten patiënten op medicijnen die ze hard nodig hebben.

1. Verlaag de prijzen van medicijnen

Onderhandelingen over prijzen moeten breed worden gevoerd. In Nederland en binnen Europa. Op Europees niveau verdient daarbij de voorkeur want hoe groter de schaal hoe meer vuist we kunnen maken ten overstaan van de industrie. Versterk de inkoopmacht, bijvoorbeeld door ziekenhuizen en zorgverzekeraars samen te laten inkopen. En oefen druk uit op de farmaceutische industrie om de prijzen omlaag te krijgen.

2. Verander het systeem van monopolies

Octrooien moeten maatschappelijke doelen dienen in plaats van bedrijfsbelangen. We roepen deskundigen op een nieuw systeem te ontwerpen. Zo kan in Europees verband een octrooipool worden opgezet. Dan kunnen verschillende fabrikanten eenzelfde octrooi gebruiken. Dat leidt tot gezonde concurrentie op de medicijnmarkt. Tot betere bruikbare medicijnen. Bijkomend voordeel is dat fabrikanten de prijzen niet meer tot in het oneindige kunnen opdrijven. Zo'n nieuw systeem kost tijd, daarom moet ook de inzet van dwanglicenties als laatste redmiddel worden bekeken.

De vraag van de patiënt staat niet voorop

Patiënten hebben onvoldoende stem in de keuze welke medicijnen worden ontwikkeld. Fabrikanten lijken meer gedreven door winstmaximalisatie en de belangen van aandeelhouders, dan door de vraag waar patiënten het meeste baat bij hebben. Dat maakt ook dat er te weinig wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van het merendeel van de medicijnen voor zeldzame aandoeningen. En in écht innovatieve medicijnen.

Wat we zien is dat er een relatief groot aanbod is van medicijnen met beperkte toegevoegde waarde, terwijl er een enorm tekort is aan medicijnen, die er voor patiënten echt toe doen. En dat hoeven niet altijd de duurste medicijnen te zijn.

3. Vergroot maatschappelijke zeggenschap

Geef maatschappelijke organisaties meer invloed bij de ontwikkeling van medicijnen. Laat publiek/private investeringsfondsen het maatschappelijk belang vooropstellen. Betrek patiënten eerder en meer bij de ontwikkeling van medicijnen. En geef patiënten(organisaties) toegang tot alle relevante informatie en data. Dat kan onder andere door een nieuw model van patiëntenregisters. Een model waarbij het beheer van de patiëntgegevens goed is geregeld. Deze registers dienen dan niet langer het belang van één farmaceutisch bedrijf, maar de ontwikkeling en evaluatie van meerdere medicijnen bij een bepaalde aandoening. Zo'n register biedt gegevens over een langere periode en voor verschillende gebruikers.

4. Bevorder goed medicijngebruik

Patiënten willen de best passende, werkzame medicijnen. Ook als dat een voorkeur betekent voor een goedkoper alternatief dat bij hun situatie past. Patiënten en hun organisaties nemen hierbij hun verantwoordelijkheid. Zo leidt 'Samen Beslissen' tot betere keuzes, passend bij de patiënt. Geef patiënten een onafhankelijke rol bij de ontwikkeling van start- en stopcriteria en betrek ze bij initiatieven die leiden tot optimale doseringen. Bedenk met patiënten manieren om medicijnen zo doelmatig als mogelijk toe te passen.

Tot slot

Patiënten(-organisaties) zijn geen rupsjes nooit genoeg. Ze denken na over gepast gebruik en werken daar aan mee. Hun positie moet versterkt worden zodat de juiste belangen voorop komen te staan. Dat leidt tot meer en beter werkzame medicijnen, voor maatschappelijk aanvaardbare prijzen. Ook voor patiënten die nu nog met lege handen staan.